

БЪЛГАРО-ШВЕДСКИ АКАДЕМИЧЕН ПРОЕКТ: ИЗГРАЖДАНЕ НА ДИГИТАЛНА БИБЛИОТЕКА ОТ СЛАВЯНСКИ РЪКОПИСИ, СТАРОПЕЧАТНИ КНИГИ И СПРАВОЧНИЦИ

**доц. дфн Анисава Милтенова,
Институт за литература при БАН**

Сътрудничеството между университетите в Гьотеборг и Упсала и Института за литература при БАН датира от 1997 г. И в двата университета се развива българистиката, като понастоящем български език и култура се преподава дистанционно чрез специални програми по Интернет — в Гьотеборг от доц. д-р Антоанета Гранберг, а в Упсала — от Даниела Асенова. По-специално в Упсала преподаването на български език следва традиция на повече от 110 години — първият курс по български език в Упсала се провежда през 1892 г. от професора по славистика Йохан Аугуст Лундел (1851—1940). В нашата съвременност водеща фигура в българистиката в Швеция е проф. Рогер Юлин, който бе награден за своята изключително активна дейност с грамота “За заслуги към българистиката” от БАН (2009).

Проектът Изграждане на дигитална библиотека от славянски ръкописи, старопечатни книги и справочници се осъществява в рамките на тригодишен договор (2009-2011) между Катедрата по езици и литератури (Университета в Гьотеборг), Катедрата по модерни и славянски езици (Университета в Упсала) и Направление “Стара българска литература” в Института за литература при БАН, финансиран от Шведската Кралска академия. Той предвижда изследване и описание на славянски ръкописи, неизвестни или слабо проучени в науката, които се съхраняват в библиотеките в Стокхолм и Упсала. Координатор на проекта от шведска страна доц. д-р Антоанета Гранберг от Университета в Гьотеборг, а от българска — доц. дфн Анисава Милтенова. В работната група са включени шведски учени, които имат приноси в изучаването както на средновековни ръкописи, така и на писмени извори от ново време — проф. Ингрид Майер, д-р Миря Варпио и др.

Сред ръкописите от колекциите в библиотеките в Стокхолм и Упсала са запазени ценни южнославянски образци от XIII до XVII в. Вниманието на учените е насочено към литургическите книги, към календарните сборници и към сборниците със смесено съдържание, както и към преписите на преводни съчинения от християнски автори. Електронната библиотека ще съдържа универсален информационен масив, който обединява формални особености на ръкописите (археографски, кодикологически, правопис, украса) с

Гържествено закриване на конгреса в Стокхолм. Зала за Нобелови награди.

”на Университета в Упсала. Опитът и знанията си споделят като консултанти на проекта проф. Юхани Нуорлуото, проф. Ирина Люсен, д-р Карине Акерман и др.

Крайният резултат от проекта е част от националния проект Репертоар на старобългарската литература и книжнина с компютърни средства, който се осъществява от Направление за стара българска литература. Данните от описанията на ръкописите, пазени в шведските библиотеки, ще бъдат присъединени към съществуваща вече база от около 300 славянски ръкописа. Резултатът от проекта ще бъде поместен в Интернет страница на ИЛ (www.ilit.bas.bg) и ще бъде предоставен открит достъп до описанията на славянските ръкописи и старопечатни книги от шведските хранилища. Ще бъдат достъпни както метаданните от описанията, така и образци (илюстрации) от самите ръкописи. Продуктът е насочен не само към специалисти и изследователи, но към студенти и широка културна аудитория в Европа.

Актуалността на изграждането на дигитални библиотеки бе в центъра на вниманието по време на световния конгрес по Централно- и Източноевропейски изследвания в областта на хуманитаристиката (ICCEES 2010), 26–31 юли, на който бе организиран специален панел, посветен на тази проблематика (вж. <http://www.iccees2010.se/>; http://www.iccees2010.se/sidor/provisional_programme_100303.pdf). Панелът бе организиран от проф. Елизабет Льофstrand с участници: проф. Пер Амброзиани, проф. Ула Бирегард, доц. Антоанета Гранберг, д-р Карине Акерман, които изнесоха доклади за различни аспекти на дигитализирането на славянски ръкописи и старопечатни книги. Бе обсъден националният шведски проект *Digitalised descriptions of Slavic Cyrillic manuscripts and early printed books in Swedish libraries and archives*, който български учени участват като консултанти. По време на конгреса се състояха интересни дискусии и срещи с видни палеослависти — проф. Синтия Вакарелийска (Университет на Орегон, Юджийн, САЩ), д-р Джанет Змрочек и д-р Катя Рогачевская (Британска библиотека, Лондон), проф. Арто Мустайоки (Хелзинки), д-р Джанет Крейн (Университет на Илинойс, Урбана-Шампейн) и др.

Кралска библиотека в Стокхолм. Пролог от XIII в. Житие на св. Георги